

Laukkaset

Laukkasten sukuseura ry:n jäsenlehti 2/2013

Laukkaset

N:O 2 / 2013, Joulukuu 2013

Laukkaset sukuseura ry:n jäsenlehti

18. vuosikerta

Osoite: Laukkasten Sukuseura ry
Risto Laukkanen
Lehtokatu 14, 40630 Jyväskylä

ISSN 1239-8993

Sisällys:	Sivu
Nuoruus ... ja vanhuus	3
Nuoruuden koukeroita	4
Päätäväisyyttä ja koomisia tilanteita	6
Lukiopidiplomi tanssista	8
Nuori	10
Nuoruus kuvissa	11
Muistelmia yhden Laukkasen nuoruudesta	12
Nuoria kehiin	15
Matematiikan opetuksen kehittyminen vuosien saatossa	15
Tiedotuksia jäsenille	16
Nuoruusmuistoja Keski-Suomesta 1960- ja 1970-luvuilla	18
Nuoren naisen elämää puolen vuosisadan takaa	22
Elämän vihreä talvi	24
Helmi maamieskoulussa	25
Laukkasia Volgan laineilla	26
Laukkalasta Salmijärven salomaille	28
Laukkasten sukuneuvosto 2012-2015	31

Sukuseuran kotisivut osoitteessa:
www.laukkaset.org

Vastaava toimittaja: Risto Laukkanen
Toimituskunta: Ritva Laukkanen, Veikko Laukkanen, Päiviö Turtiainen, Jaana Väisänen
Taitto: Kopijyvä Oy, Mikkel
Etukannen kuva: Veikko Laukkanen
Takakannen kuva: Veikko Laukkanen

Nuoruus... ja vanhuus

Aloitin tämän kirjoittamista Vanhusten päivänä. Siitä huolimatta pitäisi kirjoittaa jotain nuoruudesta. Olen tänä vuonna täytellyt jo pyöreitä vuosikymmeniä, joten muistelemisen on tietysti ajankohtaista.

Olin nuori 1950-luvulla. Siitä on siis jo kauan aikaa. Myös siitä, kun vanhuus alkoi. Sain nimittäin oppilaaltani koevastauksena kansanopistossa, että vanhuus alkaa 29-vuotiaana. Siis tätä vanhuutta on ollut jo vuosikymmeniä. On se vaan ihme, ettei sitä vieläkaan tunne itseään vanhaksi. Kun on saanut elää tervettä ja monipuolista elämää, ei ole joutunut ajattelemaan vanhuutta. Vanhuus on siis sellainen käsite, joka on suhteellista. Olen toki nähnyt kolmekymppisiä "vanhuksia", jotka elämäntavoillaan ovat saaneet ulkomuotonsa ja mielensä näyttämään tosi vanhoille.

Mutta sinne nuoruuteen. Varsinaisen nuoruusikäni täytti opiskelut oppikoulussa ja kansakoulunopettajaseminaarissa. Se aika oli toisaalta vapauden huumaa, mutta myös kipua siitä, että täytyi irtautua kodista liian aikaisin. Oppikouluajan asuminen toisella paikkakunnalla toi omat haasteensa. En voi muuta sanoa kuin silloin oli koti-ikävä. Nykynuori voi käydä kotoa käsin ala- ja yläkoulunsa, jopa lukionsakin. Minun täytyi asua vieraisissa kouluasunnossa, maksaa asunnosta ja ruuasta (ei ollut kouluruokailua), koulukirjoista, koulutarvikkeista ja matkoista kotiin joka kerran tai kaksi kuukaudessa.

Onnekseni minut vedettiin mukaan seurakunnan poikakerhoon ja hiukan myöhemmin kirkkokuoroon. Sain niistä kavereita eikä minun tarvinnut mennä kaupungille kuljeskelemaan "Suave-tukkaisten" poikien kanssa. Silloin tuli muotiin "rasvaletit". Monilla satumuksilla on siis merkitys sille, mihin nuori ohjautuu juuri tuossa teini-iässä. Minulla oli onnea siinä suhteessa. Noilla edellä maini-

Pääkirjoitus

tuilla kokoontumisilla oli varmasti merkitystä tulevaisuuteeni. Seurakunnan poikakerhoissa itse oltuani, sain myöhemmin montakin poika- ja lapsikerhoa ohjatakseni pyhäkouluista puhumattakaan. Kirkkokuoroissa olin yhteensä 55 vuotta. Pyhäkouluystöä teen vieläkin, tosin nyt Virossa auttaen sikäläisiä, erittäin rahattomia, seurakuntia. Myös seminaariajan Joensuussa olin mukana seurakunnan toiminnassa. Pyhäkouluu sain pitää koko seminaariajan. Erityisesti Joensuun seurakunnan Nuorten kuoro on ollut merkittävä tekijä nuoruudessani. Sen välittömät ihmissuhteet ja taiteellinen taso olivat merkityksellisiä. – Ehkä myös toiminta lasten ja nuorten parissa kypsytti ajatuksen antautua opettajauralle. En ole valintaani katunut.

Tällä yritän todistaa sen, että lapsuudessa ja nuoruudessa saamamme vaikutteet ohjaavat koko tulevaa elämäämme. Syystä ei olla tällä hetkellä huolestuneita nuorisosta. – Niin vanhuus ja viisaus. Hyvä on tässä vanhana neuvoa. Liekö edes aina viisastakaan viitata kaukasiin aikoihin. Jokaisella ajanjaksolla on omat vaateensa ja vaivansa. Mutta jos tällaisella vanhalla on jotain sananvaltaa, niin sanon mielelläni nuorelle, valitse viisaasti, mitä teet.

Päiviö Turtiainen

Nuoruuden koukeroita

Googletin sanan nuoriso. Haku tuotti yli miljoona tulosta. Kelasin muutaman sivun saadakseni kipinän sukulehteen sopivaan juttuun – ilman tulosta. Jatkoin selaamalla kuvat aiheesta. Joku inspiroiva sarjakuva nousi esiin, mutta mitä teksti on ilman kuvaa ja kun kuvan alla lukee, että tekijänoikeus saattaa rajoittaa kuvan käyttöä, niin se siitä. Elämme mutkikkaassa ajassa.

Mutkikas ja haastava on nykyihmisen tie kehdestä hautaan. Lapsuus loppuu kohta kun vauva karistaa vaipat ja vaihtaa konttauksen kävelyyn. Tuohon mennessä on jo pureskeltu rikki ja paloitettu monet teknikan ihmevempheet ja hankittu rohkeus siirtyä vaativimpiin haasteisiin ja laitteisiin. PC, Mac, FB, IRC ja tietysti iPod ja iPad ovat tulleet jo eskari-ikäiselle tutuiksi. Koska lapsi on luonnollisesti tavoitettavissa 24/7, on hänellä iPhone. Tietystihän tuon laitteen väri pitää olla sama kuin enemmistöllä, muutoin olet joukosta ulkona. Lässä, kun itse vuoleskelin kaarnaveneitä ja hyppäsimme kymmentä tikkua, nykynuori surffailee ja elelee virtuaalimaailmoissa. No onko siinä jotain pahaa? Ei ehkä. Se hyvä puoli oli kuitenkin silloisessa että hyppiessä sai liikuntaa ja oppi laskemaan kymmeneen ilman konetta. Muutoin nykynuoret ovat monessa paljon aikalaisiani edellä. Parrankasvuun on pojilla vielä pitkä matka, eikä tytötkään helpolla pääse, kun ajatusmaailma on jo kyllästetty asioilla, jotka pidettiin ennen tiukasti vanhempien vällyn alla. Monessa kohtaa toteutunee viisaus tuskank lisääntymisestä tiedon myötä.

Nuoria haastetaan muuttamaan maailmaa, ottamaan vastuuta maapallomme tulevaisuudesta, luonnonvarojen riittävydestä, luonnon saastumisesta, ilmastomuutoksesta, nälkää näkevistä ja konfliktien koettelemista. Tulevaisuus saattaa monesta nuoresta näyttää toivottomalta ja siksipä moni päättääkin olla tuottamatta tilalleen uutta nuorta. Jos nuori nostaa aatteensa innossa banderollin, ketjuttaa itsensä tai erehtyy kiipeämään väärälle lautalle, seuraavat sanktiot tai heilahtaa häkki. Isot ovat nuorilla haasteet parantaa ja muuttaa maailmaa.

”Mutta niin muuttuu mailma; silloin kuin nyljetty orava, nyt mahdut hädintuskin tähän samaan hännystakkiin; niin muuttuu mailma, Eskoni.” Noinhan sanaili suutarimestari Topias kosiomatkalle lähtevälle pojalleen, jolla yllään Topiaksen entinen hääkostyymi. Samalla mieleen muistui Topiaksella, että viisi kuukautta oli ollut aikaa Eskon syntymään, kun Martan vihille vei. Hiukan oli lipsahtanut nuorilla ennakoksi, mikä nykyisin on kai maan tapa, mutta tuolloin perin tuomittavaa. Mahtoikohan Topias tietää miksi niitä vekkuleita on sittemmin kutsuttu, jotka niin mukavasti hyrräävät ja heidätkin tuumasta toimeen sai.

Vekkuleitapa hyvinkin, kun tutkii kaukaisen sukulaiseni Laukkasen Annan tarinaa. Anna syntyi 24.11.1817 Kerimäen Pitkälän kylässä Laukkalan tilalla asuneen itsellisen Anders Laukkasen viisihenkiseen lapsijoukkoon. Tila tunnetaan tänään Pitkälänhovina. Annasta viisi sukupolvea taaksepäin oli ti-

Kuva on julkaistu aikaisemmin Ilta-lehdessä ja Jouko on antanut kuvalle käyttöluvan.

lan vuokratilajelijäksi muuttanut Punkkaharjun Laukansaaresta Annan esi-isä ja nyt Annan aikana kylän väestöstä valtaosa oli tuon Andersin jälkeläisiä. Rippikirjoissa Anna mainitaan piikana. Ja piiahan ovat olleet aina renkien, joskus lie isäntienkin kiikarissa ja kiinnostuksen kohteina. Niin siinä sitten kävi Annalle, kertovat kirkonkirjat, että vekkulit tekivät tehtävänsä ja Anna alkoi saada avioliiton ulkopuolisia lapsia. Wilhelmiiina syntyi vuonna 1844 ja Onesimus seuraavana. Ripille Anna joutui salavuu-teudesta, absolverad för lägersmål, v.1846. (http://www.sukuhistoria.fi/sshy/kirjat/Kirkonkirjat/kerimaki/rippikirja_1840-1850_tk2155/94.htm, kolmas tekstirivi alhaalta) Pappi puhutteli Annaa tämän siveettömästä elämäntavasta, mutta antoi lopuksi synninpäästön. Kuitenkin lie nuoruus edelleen

sykkinyt Annassa ja synninpäästö mielessä, kun jo vuonna 1848 syntyi Mathilda ja vuonna 1850 Albin ja taas avioliiton ulkopuolella. Sellainen oli minun sukulaistätini nuoruudessaan.

Topias katseli omasta näkökulmastaan maailmaa todeten sen muuttuvan, me tarkkailemme asioita omasta horisontistamme. En pysty vastaamaan Georg Otsin kysymykseen: ”Muuttuuko ihminen ja mihin suuntaan?” Vahvasti todeksi uskon kirjoitetun: ”Mitä on ollut, sitä vastakin on; ja mitä on tapahtunut, sitä vastakin tapahtuu. Ei ole mitään uutta auringon alla” Maapallo pyörii ja vekkulit hyrräävät – eläköön nuoriso!

Pekka Laukkanen

Päätäväisyyttä ja koomisia tilanteita

Muistan sen kuin eilisen. Oli peruskoulun viimeisen luokan opinto-ohjauksen tunti, jolloin meidän epävarmojen yhdeksäsluokkalaisten piti päättää, mitä opiskelisimme lukiossa. Kaverini kanssa ainevalintoja pähkäillessämme päätimme aloittaa lukiossa tuon niin hienostuneen ranskan kielen opiskelun, kunnes opinto-ohjaajamme vinkkasi venäjän olevan myös erittäin hyödyllinen kieli. Aikamme hihitelyämme kaverini kanssa tuolle Ladojen luvatululle maalle, rastiimme kuitenkin ainevalintakortteihimme myös venäjän kielen. Kaikki siis sai alkunsa vitsistä.

Venäjän opiskelusta tuli totisinta totta heti lukion alettua, kun ymmärrykseni kyrillisiin kirjaimiin ei meinannut riittää, vaikka olisin kuinka halunnut. Päätäväisyydelläni jatkoin venäjän opiskelua ja ensimmäiset kokeet menivätkin varsin mallikkaasti. Menestys ja pieni intensiivinen ryhmämme sai minut jatkamaan. Hyvä niin, sillä lukion ensimmäisen vuoden keväällä saimme ainutlaatuisen tilaisuuden lähteä tutustumaan aitoon venäläiseen kulttuuriin lukiomme järjestäessä opiskelijavaihdon yhdessä venäläisen ystävyyskaupunkimme Lugan kanssa. Asuimme venäläisissä perheissä viikon ajan ja luonnollisesti kävimme

me koulua heidän kanssaan. Ennen kaikkea tutustuimme heidän tapansa elää.

Kulttuurishokki oli valtava. Venäjä oli juuri sellainen kuin kuvittelinkin – yllätyksiä täynnä. Katukuva tuossa Mikkelin kokiossa kaupungissa oli kuin pommituksen jäljiltä, mutta ihmiset olivat sitäkin vieraanvaraisempia ja ystävällisempiä. Nähdessäni isäntäperheeni isoisän ensimmäistä kertaa, hän puristeli poskiani ja halaili minua erittäin lämminhenkisesti. Ujosta suomalaistytöstä se tuntui ehkä jopa tungettelevalta, sillä me suomalaisethan pidämme tietyn ”välimatkan” ainakin ihmisiin, jotka tapaamme ensimmäistä kertaa. Hämmennyneenä ja monta kokemusta rikkaampana palasin Suomeen. Pakko sanoa, että osasin arvostaa jälleen lämmintä suihkua, sillä Venäjällä ollessani vesi oli ajoittain jääkylmää. No, ainakin heräsin aamuisin viimeistään suihkussa.

Lienee sanomattakin selvää, että Venäjä vei mukanaan. Nuorena abiturienttina ymmärsin venäjän kielen taidon hyödyt todellisuudessa saatuaani töitä itäsuomalaisesta ravintolasta hyvän kielitaitoni ansiosta. Tästä työpaikasta olen edelleenkin erittäin kiitollinen, sillä olen päässyt seuraamaan

Kati ja vastavierailulle Suomeen saapunut lugalainen Lena.

venäläisten ravintolatoimintaa erittäin läheltä. Kulttuuri eroaa jälleen suomalaisesta, ja venäläisten ekspressiiviseltä ravintolakäynniltä voi odottaa lähes mitä tahansa. Oikeastaan en ylläty enää mistään tarjoillessani venäläisille, sillä ei ole ollenkaan harvinaista valmistaa ruokaa itse pyydetystä kalasta, myydä ravintolan keittiöstä esimerkiksi sipuleita, väitellä suomalaisesta anniskelulainsäädännöstä tai kuulla reilusti alaikäisten lasten pyytävän alkoholittomia mojitoja tai piña coladoita. Kun rahasta ei ole puutetta, niin on mahdollista saada vaikka mitä erikoisuuksia. Tähän ovat useat venäläiset tottuneet.

Venäjä on todellakin osa jokapäiväistä elämäni, sillä opiskelen Tampereen yliopistossa pääaineenani venäjän kieltä ja kulttuuria. Työpaikkani tarjoamat kokemukset ovat innostaneet minua venäjän yliopistopinnoissani melkoisesti, sillä tutkin kandidaatintyössäni lainasanoja venäläisessä gastronomiassa. Innolla odotan jälleen venäläisten palvelemista uuden vuoden sesonkiaikana, sillä olen lähes varma siitä, että koomisia tilanteita on luvassa. Mikä olisikaan sen parempaa kuin parantaa kielitaitoani työpaikalla, missä voi huvittuneena seurata kulttuurieroista johtuvia erikoisuuksia!

Kati Laukkanen, Humanististen tieteiden ylioppilas, Tampereen yliopisto

Lukiodiplomi tanssista

Tanssi on ollut minulle pitkään rakas harrastus. Aina on löytynyt intoa ja uutta paloa harjoitella vielä lisää ja viedä omaa osaamistaan pidemmälle. Aina on halunnut kehittyä lisää. Olen kai aina liikehtinyt ja liikkunut musiikin tahdissa, ja alakouluikäisenä kävinkin jo erilaisissa tanssilisissä liikuntakerhoissa ja -harrasteissa. Yläasteella varsinainen palo syttyi uudelleen ja aloin käydä tanssitunneilla Etelä-Savon tanssiopistossa. Pian huomasinkin rampaavani opiston ovista sisään ja ulos useita kertoja viikossa. Aiemmista tanssiharrasteista jääneet show- ja street -tanssitunnit aikatauluttivat arkeani aikaansa, kunnes löysin nykytanssin. Nykytanssi kiehtoi alusta asti ja siinä yhdistyivät kaikki itselleni tärkeät harrastuksien elementit; tanssiminen, luovuus ja itsensä ilmaiseminen aivan uudella tavalla. Nykytanssissa kehityinkin tanssijana enemmän mitä aiemmin, ja koin löytäneeni sen ”oman juttuni”.

Nykytanssi tanssittikin minut sitten haastamaan itseni sekä koko porukkamme useampaan otteeseen erilaisiin näytöksiin, kilpailuihin ja projekteihin. Henkilökohtaisesti suurin haaste minulle oli lukiodiplomin tekeminen ja sen

”loppukoe”; oman koreografian valmistaminen ja esittäminen. Lukiodiplomista kuulin jo yläkouluikäisenä treeneissä ja jokavuotisissa keväisin pidettävissä loppunäytöksissä näin aina silloisen vuoden valmistuvien loppuötöitä. Muistan, kuinka vanhempien oppilaiden loppuötöt näyttivät aina toinen toistaan upeammilta. Muistan myös miettineeni pystyisinkö joskus itse samaan; tekemään itselleni kokonaisen ja viimeistellyn koreografian ja esittämään sen.

Lukion alkaessa ilmoittauduin tekemään tanssin lukiodiplomia. Lukiodiplomi on nimessä mukaisesti lukiossa suoritettava diplomi, jota aihepiiristä riippuen suoritetaan koko lukion ajan. Diplomeita voi suorittaa esimerkiksi musiikissa, kuvataiteissa, liikunnassa tai mediaosaamisessa. Diplomista on hyötyä esimerkiksi jatko-opintoja ajatellen, tietyille aloille haettaessa opiskelemaan alaa tukevan diplomin suorittaneet saavat lisäpisteitä pääsykokeissa. Alunperin lukiodiplomi on kehitetty taito- ja taideaineiden opiskelijoille; lukion opiskelijalla on mahdollisuus antaa erityinen näyttö erikoisosaamisestaan ja tällä täydentää opiskeluaan. Lukiodiplomi annetaan ylioppilas- ja lukion

päättötodistuksen yhteydessä erillisenä kirjallisesti arvioituna todistuksena.

Tanssin lukiodiplomi, kuten muutkin lukiodiplomit suoritetaan suorittamalla siihen sisältyvät kurssit. Tanssin lukiodiplomiin kursseja kuului yhteensä neljä. Kurssit suoritimme osittain jo treeneissä, tanssimalla. Lisäksi meidän oli osallistuttava teoriatunneille, missä läpikävimme yhdessä muun muassa monipuolisesti tanssin historiaa, kehonhuoltoon liittyviä asioita sekä eri tanssilajien perusteita. Lopulta palautimme joka aiheesta oman kirjallisen tuotoksen. Osittain kurssit suoritimme myös osallistumalla suurempiin projekteihin, näytöksiin ja työpajoihin, jotka yleensä veivät meitä myös tanssijoina huomattavasti eteenpäin. Viimeinen silaus lukiodiplomin suorittamiselle oli lopputyö, oman tanssihistoriansa ja tuotoksensa analysointi sekä oman tanssiteoksen valmistaminen ja esittäminen.

Voi sitä pohtimisen määrää mitä viime kevättä muistelen. En ollut aiemmin edes miettinyt minkälaisen lopputyön haluaisin tehdä, kunnes kiire alkoi painaa päälle, esitys oli yllättävän pian. Nykytanssi oli tanssilajina selkeä valinta, muita en oikeastaan edes harkinnut. Sitten olikin mietittävä aihetta. Mitä haluaisin liikkeelläni kertoa? Muistan tässä kohtaa joutuneeni pohdiskelemaan ihan urakalla, onko minulla jokin tarina taustalla kerrottavana vai haluanko tulkita musiikkia. Lopulta idea lähtikin sitten kapalevalinnasta, musiikista. Halusin musiikkiseeni instrumentaalisen kappaleen, jolloin minun ei tarvinnut tehdä tanssia minkäänlaiseen sanoitukseen vaan sain tulkita musiikkia vapaasti. Kappaleeksi valikoitui John Fruscianten kitarakappale Murderers. Kappale oli minulle jo entuudestaan tuttu ja siihen liittyi vahvoja, hyviä muistoja. Näiden tekijöiden pohjalta oli helppoa lähteä tekemään tanssia, alkaa liikkua.. Varsinainen tanssin tekovaihe oli aikaa vievää, hauskaa, välillä rankkaa mutta myös palkitsevaa. Usein jäin yksin tai samassa tilanteessa olevan tanssikaverini kanssa opiston tiloihin omien treenien jälkeen, välillä oli muusta ajasta löydettävä rako tulla opistolle myös vapaapäivinä. Suuressa salissa laitoin musiikin soimaan ja aloin tanssia. Koetin miettiä miten musiikki minua liikuttaa luontevasti. Kuuntelin, minkälaisia kohtia kappale sisältää, mitä voisin sieltä liik-

keellä nostaa esiin. Jossakin vaiheessa kappaleesta muotoutui minulle ajatus elämän hyvistä hetkistä, arjen pienistä iloista ja ponnistelujen tuloksista. Mietin minkälaisia elämän ylä- ja alamákiä olen itse kokenut, ja lähdin liikuttamaan itseäni pitäen näitä ajatuksia mielessäni. Muistan kavereilleni ja opettajalleni sanoneenkin kevään aikana, että tanssini oli samalla jonkin sortin tunteenpurkaus, kaikki pitkään silloiset mielessä pyörineet sekä hyvät että huonot asiat purkautuivat ulos yhdellä kertaa, liikkeellä.

Lopputuloksesta voisin sanoa olevani tyytyväinen. Lopullinen koreografia oli mielestäni omannäköinen ja sitä oli mukava esittää. Sitä fiilistä kun pääsin lavalle oman tanssini kanssa koko kevään ja varsinkin hetkeä edeltävän rankan esiintymispäivän jälkeen on oikeastaan ikävä. Jännitys oli vääntelehtinyt vatsassa jo pitkään ja vaikka esiintymistäustaa onkin kertynyt ja jännittäminen selätetty useita kertoja en koskaan aiemmin ollut esittänyt mitään omaa tuotosta minkä eteen olin todella nähnyt vaivaa. Jännitys katosi koko kehosta saman tien kun pääsin lavalle ja musiikki pärähti soimaan suuressa tilassa. Lavalla ei juuri ajatellut mitään, suuri adrenaliinitulva ryöpsähti koko krooppaan eikä siinä hetkessä halunnut tehdä muuta kuin tanssia täysillä.

Projekti oli erittäin antoisa ja opettavainen. Etenkin itsestäni opin moni uusia asioita. Tunteet kulkivat projektin matkassa nollasta saataan, läpikävimme lähes koko tunteiden kirjon niin turhautumisen synkimmistä hetkistä onnistumisen riemuun.

Lopputyö on projektille mielestäni aivan väärä nimike. Vaikka monet koulunsa päättävät samalla jättävät harrastuksensa, en itseni enkä monen muunkaan saman kokemuksen läpikäyneen puolesta sanoisi tanssin lopputyöhön loppuneen. Vaikka omalla kohdallani harrastus onkin muista syistä ollut puolisen vuotta tauolla, ei halu tanssia ole mihinkään hävinnyt, päinvastoin! Tanssisalit varokaa vaan, täältä tullaan vielä!

Jannika Lindbohm

(Jannika on kevään 2013 ylioppilas, äiti omaa sukua Laukkanen) toim. huom.

Nuori

Olinhan minäkin kerran nuori, nyt jo pikemminkin olen muori.

Mutta voihan muistella tuota aikaa, mikä muistoissa edelleenkin on taikaa.

Suuret ikäluokat syntyivät 1940-luvulla, silloin paljon oli nuoria joka suvulla.

Oli koulussa luokassa yli 40 lasta, kahteen vuoroon käytiin, oli tehokasta.

Viitattiin kynnärpää pöydän päällä, oli ryhtiä, ohje: ei vetehlehditä täällä.

Ensimmäinen G, kolmas J ja kansakoulu, kuusipäiväistä viikkoa ja sitten tuli joului.

Harrastaa saattoi joukolla ulkona aina, viittä tikkua, piilosta, arkena, sunnuntaina.

Ruoka-aikana kuulumiset, kasvatus hoitui, perheyhteys kaikille rikkaudeksi koitui.

Oli koulussa kerhoja, partiota ja kuoroja, ei tarvittu kuskausta ja maksuvuoroja.

Oli vähemmän rahaa mutta taitava käsi, oli yhteishenkeä ja niin moni ystäväsi.

Oli kulttuurista, tapoja, toisen arvostusta, pärjättiin, selvittiin, ei ollut masennusta.

Ei nuorten juhlissa ollut viinaa ja huumetta, oli reipasta menoa, tervettä kuumetta.

Tyytyväisyys oli pohja miltä ponnistaa, rehti yritys ja varmasti jotain palkaksi saa.

Oli ennen nuorella vähän materiaa, mutta varmasti perusta, mille rakentaa.

Tänään nuori on tietotulvan, odotusten alla, rahaa liikkuu toisin ja kaikkialla.

Minä ja voimasanat hallitsevat liikaa, ja kaikki omaa etuaan liiaksi tsiikaa.

Monelta runsaudessa turva puuttuu, mikä erilaisiksi oireiksi usein muuttuu.

Miten nuori, löytyykö jotain vinkkiä tästä, vanhan ajan reseptistä, vielä pätevästä?

Jokainen ikäkausi on ylitettävä vuori, mutta parasta aikaa oli olla terve ja nuori.

Sirpa Herve (os. Laukkanen)

Nuoruus kuvissa

*Pia-äiti Rukalla 1960-luvulla.
Kuva: Pia Laukkanen albumi.*

*Saara-tytär Sallassa 2000-luvulla.
Kuva Saara Laukkanen albumi.*

”Kyllä se nykynuorten elämä on ihan toisenlaista kuin meillä oli” on lausahdus, jonka kuulee sangen usein. Eikä turhaan sillä onhan moni asia muuttunut vuosikymmenten aikana: on tullut opintotukea, sosiaalista mediaa ja vaikka mitä. Asiasta keskusteltaessa kuitenkin korostuu ehkä liikaakin se, miten erilaisilla asiat ovat. Selaillessani taannoin vanhempieni vanhoja valokuva-albumeja minusta alkoi tuntua, että niitä yhtäläisyyksiäkin kyllä löytyy aika tavalla.

Jotkin yhtäläisyydet olivat sangen yllätyksellisiä. Vanhempieni ylioppilaskuvat olisivat voineet olla melkein päällekkäin kenen tahansa ikäiseni ylioppilaskuvia: lakki päässä ja pieni hymy huulilla otettuja valokuvaamokuvia ne näyttivät silloinkin olleen. Kuvat kavereiden kanssa vietetystä ajasta sen sijaan yllättivät samankaltaisuudellaan. En oikein edes tiedä miten olin aiemmin ajattelut vanhempieni viettäneen vapaa-aikaansa nuorena. Jotenkin en kuitenkaan osannut olettaa kuvia opiskelijareissuista tai kavereiden kanssa tehdyistä hiihtomatkoista. Samanlaisia kuvia hymyilevistä nuorista ihmisistä löytyy itseltäni kovalevyn täydeltä.

”Niillä nuorilla on nykyään mahdollisuus matkustella ihan minne vaan” on toinen usein kuulemani kommentti. Siinä on toki paljon perää: mahdollisuudet lähteä ulkoimaille lomalle, opiskelemaan tai töihin ovat varmasti nykyään ihan eri luokkaa. Tähän väittämään

tuli kuitenkin särö albumeja katsellessani, koska sieltä löytyi matkakuvia samoista paikoista ja samanlaisella kuvan rajauksella kuin mitä itsekkin olen ottanut. Lomakuvien määrä tosin taisi olla filmikameroiden aikaan huomattavasti hillitympi eikä filmiä tuhlatu jokaiseen ruukun palaan.

Myös kuvateksteistä löytyi jotain tuttua. En ole ikinä pitänyt vanhempieni mitenkään tylsinä mutta tekstien humoristisuus yllätti. Esimerkiksi isäni ylioppilaskuvan alla ei lukenut ”kevään 1967 ylioppilas” tai muuta sellaista vaan ”lunta tipahti katolle”. Hauskuutensa lisäksi kyseinen kuvateksti myös jollain lailla vastasi ainakin omia tuntemuksiani ylioppilaaksi valmistumisen jälkeen. Sieltä se lakki nyt sitten tuli mutta mitähän sillä oikein tekee. Joskus aikaisemmin olisi vielä voinut edes hieman naureskella aiempien vuosikymmenten huvittavalle muodille. Nyt kun kaikki on tullut vähintään kertaalleen uudelleen muotiin ja joka toisella vastaan tulevalle naisella on 70-luvun muodin mukaiset isot aurinkolasit, vanhempieni nuoruuden tyyli ei enää juuri kummastuta.

Aivan niin perustavanlaatuisia muutoksia ei siis nuorten elämässä ehkä olekaan tapahtunut 40 vuodessa. Odotan innolla minkälaisia kuvia mahdollisten lasteni albumeista löytyy tulevaisuudessa.

Saara Laukkanen, Tampere

Muistelmia yhden Laukkasen nuoruudesta

Perhe

Synnyin 1954 Luumäellä. Tai oikeastaan Kotkassa, sillä tarina kertoo, että Etelä-Saimaan keskussairaala Lappeenrannassa ei ollut vielä valmistunut täysin, joten Kotkaan sitten äitini ja isäni suunnistivat, kun se hetki oli käsillä. Marraskuutahan se oli, oli jo lunta ja silloiset tiet kunnossa niin ja näin. Taksimieskin mahtoi olla kyydistä hermostunut, koska ”pirssi” kuulemma suistui liukkaalla tiellä ojaan. Hyvin siinä kuitenkin loppujen lopuksi kävi, vanhempani ehtivät Kotkaan ja siellä minä sitten aloin katsella maailmaa näillä ruskeilla silmilläni.

Isäni Veikko työskenteli niinä aikoina Taavetissa metsätyönjohtajan tehtävissä. Äitini Kyllikki oli kotona, kun hänellä ei ollut mitään erityistä koulutusta johonkin ammattiin. Hän oli kova urheilemaan. Hän oli hiihtoa harrastanut kilpailumielessä jo ennen avoioitumistaan, mutta varsinainen hiihtäminen alkoi minun syntymäni jälkeen. Hän ”pärjäsi” hienosti monissa maakunnallisissa kilpailuissa 1950-luvulla, mitaleita ja pokaaleita kertyi. Vuonna 1958 hän oli Suomen hiihtojoukkueessa Lahden MM-kisoissa varapaikalla. Ei kuitenkaan päässyt hiihtämään, koska kukaan naisista ei sairastunut. Hän edusti sitten myöhemmin Parikkalan Urheilijoita, kun asuimme Särkisalmella 1956 - 1957. Lahden kisojen jälkeen muutimme Turkuun, jossa hän oli hetken Turun Urheilijoiden edustaja. Sisareni Seija syntyi Helsingissä 1960 ja veljeni Matti 1962 Lappeenrannassa. Nuorempien sisarusteni aikana Suomi oli jo vaurastunut ja elämä oli muut-

tunut hieman helpommaksi. Kaikki me lapset aloitimme koulun Luumäellä, Taavetissa, minä syksyllä 1960.

Lapsuus

Lapsuusvuosiani voisi kuvata huolettomiksi. Huolet olivat lähinnä vanhemmillani siitä, että miten ”pärjätä” taloudellisesti. Monenlaisista tarvikkeista oli pulaa, ostokorttiajat olivat juuri ohi. Ruokaa äitini taikoi niistä tarpeista, mitä oli saatavilla. Äitini teki itse vaatteet, minäkin sain monet mekot ja pöksyt isän tai äidin vanhoista vaatteista. Jatkuvasti olivat myös äidin neulepuikot kilisemässä. Myöhemmin, kun meitä lapsia oli tullut kaksi lisää, vahinko kiersi eteenpäin ja nuoremmatkin saivat pitää samoja asusteita. Kenkiä minulla mahtoi olla kolmet: huopatöppöset, kumisaappaat ja jonkinmoiset kävelykenget. Kesä piti kulkea paljasjaloin. Äiti treenasi paljon, oli kisamatkoilla ja minä isäni tai mummoni hoivissa. Päivähoitoa ei silloin ollut saatavilla samalla tavalla kuin nykyisin. Mummolassa viihdyin hyvin, koska isäni nuorin sisar oli minua vain kaksi vuotta vanhempi.

Mummola oli rakas paikka. Siellä oli kaikkea sellaista, mistä pieni lapsi on kiinnostunut: lehmiä, lampaita, kanoja, sikoja, hevonen ja paljon vasikoita. Mummo lypsi lehmiä, osa maidosta kirnuttiin ja siitä saatiin tarpeet voita varten, kermaa herkullisiin leivonnaisiin ja piimää hellepäivien janojuomaksi. Maito meni pääosin meijeriin. Nykyajan hienoihin kylmiömenetelmiin verrattuna sen ajan maito varmaan

Valokuva mummolasta kesällä 1952.

Kuvassa mummoni Anna sylissään tätini, isäni Veikko keskellä vieressään äitini Kyllikki ja oikeassa reunassa isän sisarista kaksi, eli Helvi ja Leena. Kuva Sirkka-Maaret Pumpasen albumista.

jo ”melkein käveli”, ennen kuin se oli meijerissä. Mummo oli leski, joten hänellä oli yksin valtava vastuu tilan hoidosta ja karjan hoidosta.

Kesäpäivinä minä ja pari vuotta vanhempi tätini juoksentelimme ympäriinsä leikkien ja touhuten. Välillä kipaisimme järveen uimaan, sitten jo mummo komensi meidät lehtikerppujen tekoon, marjaan tai pinoamaan puita liiteriin. Säästäväisenä mummo myös komensi meidät pellolle noukkimaan talteen kaikki sinne jääneet tähkät. Väliajalla lastenkin piti ehtiä kitkemään rikkaruohoja kasvimaalta, kastelemaan niitä tai multaamaan perunoita. Heinänteokoai-kaan koko suku kokoontui mummolaan.

Silloin me serkukset, sedät ja tädit tapasimme toisiamme. Heinähommissa kului muutama päivä, sitten myöhemmin kuivat heinät kuskattiin riiheen odottamaan talvea. Me lapset siellä peuhasimme mielellämme, vaikka mummo meitä sitten torui suttuisesta ulkonäöstämme. Maalaistalon kesä oli työntäyteistä, sen mekin lapset saimme kokea tultuamme hieman isommiksi. Eräänä kesänä teimme tätini kanssa yhden ruispellon kahdestaan kuhilaille asti. Mieleeni se onkin varmaan jäänyt sen vuoksi, että saimme siitä pienen työpalkan ja kämmenissä oli melkoiset rakot. Mummo kasvatti myös kauraa, ohraa ja peltavaa. Kaikki viljat oli korjattava pois pelolta ajallaan. Niitä sitten puitiin riihessä. Muistan, että se oli pölyistä ja meluisaa puuhaa puimakoneen säksättäessä. Joka kesä vietinkin siis mummolassa useita viikkoja. Syksymmällä oli sitten viinimarjojen keruuta, perunoiden nostotalkoot, marjastus ja sienestäminen. Mummolla ja äidilläni riitti hommaa marjojen mehustamisessa, hillojen valmistamisessa ja sienien suo- laamisessa. Pakastimiahan ei silloin ollut ja ainoa säilytyspaikka oli maakellari, kuivaaminen tai suoлаaminen. Äitini suolasi hyvin paljon kalaa, sen taidon hän oli oppinut nuoruudessaan kotonaan Lapissa.

Olin noin 4-vuotias, kun mummolassa yksi lehmistä söi liikaa tuoretta heinää ja sai kai ähkyn. Lehmä lopetettiin ja ruho ripustettiin kahden koivun väliin orrelle roikkumaan. Muistan, kuinka moinen otus pelotti minua niin paljon, että paikan ohi en uskaltanut kävellä. Piti kiertää yhden piharakennuksen takaa, varmuuden vuoksi. Sitä lehmää sitten syötiin eri muodoissa, aika pitkään.

Mummolan elämää ja herkkuja

Mummo ei sitten ollut niitä siivousintosiimpia ihmisiä. Tupa oli yleensä kuin hävityksen kauhistus, tiskit roikkuivat parikin päivää, kunnes joku hoiti asian pois

päiväjärjestyksestä. Mummo oli kuitenkin maailman paras karjalanpiirakoiden, sulhaspiiraiden ja sultsinoiden tekijä, karjalainen kun kerran oli. Maku on muistissani vieläkin, vaikka niitä tuotoksia en ole saanut enää maistella 40 vuoteen. Tuvan leivinuunissa kypsyi ihanat pataruokat leipomispäivän päätteeksi. Mummo opetti äitini tekemään karjalaisia ruokia ja karjalanpiirakoita. Minäkin sitten opin samat asiat ajallani hieman suuremmaksi kasvettuani. Pyykinpesu tapahtui muutaman kerran kesällä, talvella harvemmin. Pyykin keittäminen ja pyykkilaudalla jynssääminen oli melkoinen urakka. Pulsaattoripesukoneiden tulo helpotti naisten urakkaa melkoisesti. Yhä silti muistan, miten äitini huuhteli lakanoita talvella avannossa, paljain käsin. Muistan, miten lakanat ja vaatteet jäätyivät narulle ripustettuina ihan tönköiksi, kunnes sitten siitä kuivahtivat ja kerättiin pois.

Talviaika oli hiljaista. Mummolan tuvassa mummo karstasi ja kehräsi lampaiden villoista pehmeää lankaa, joista sitten neuvoi suvulle monet sukat ja lapaset. Mummo teki villakintaita myös kinnasneulalla. Kinnasneulalla en itse ikinä ehtinyt oppia tekemään kintaita, koska en ollut asiasta kiinnostunut. Äitini ehti sen oppia mummoltani. Nyt kun olisin itse kiinnostunut tekniikasta, ei ole enää taitajia, jotka pystyisivät opettamaan.

Mattojen kutominen tapahtui mummolan suuressa tuvassa. Vanhat kuluneet vaatteet saivat vielä kerran uuden elämän. Samoja askareita toimitti myös äitini kotonamme. Taustalla soi radio ja sitä kuunneltiin tarkasti. Televisio tuli vasta 1960-luvulla ja edellytti sähköjä talouteen. Talviaikana me lapset leikimme, piirtelim-

me jotain tai teimme käsitöitä. Mäenlasku ja hiihtäminen korvasivat silloin nykyisen tietokoneen ja television ”töllötyksen”. Puhelintakaan ei kaikilla ollut, meillekin sellainen ”aparaatti” tuli vasta joskus vuonna 1970.

Isän huolena oli talviaikana polttopuiden kускаaminen taloomme. Mummolassa isä veljineen oli usein puutalkoissa ja sitten mummo sai tarpeeksi polttopuita talven varalle. Pinoaminen jäi sitten meidän lasten kontolle ja vastuulle. Saunaan kuskattiin vesi avannosta vesikelkalla, tiinuilla, ämpäreillä ja kuka mitenkään parhaiten homman hoiti. Meillä kotona isä teki avannon ja me lapset saimme kantaa vedet saunaan. Mummo lämmitteli talvella saunaa tarpeen mukaan. Siellä vettä piti hie-man talvella käyttää harkiten, koska se piti kantaa kaivosta.

Muistot elävät

Kaikki nämä lapsuuden ja nuoruuden tapahtumat toistuivat vuosittain niin kauan kuin olin kotona vanhempieni ja sisarusteni kanssa. Lukion jälkeen ja ”maailmalle” lähdettyäni nämä asiat ovat jääneet vain muistoihin. Mummokin heikkeni voimiltaan, joutui luopumaan karjan ja talon pidosta, sai kuitenkin asua Leena-tätini luona vanhuutensa. Viime syksynä omakin äitini nukkui pois, mutta näitä lapsuuden asioita on aina kiva muistella. Jotenkin tuntuu yhä siltä, että ne lapsuuden kesät olivat pitkiä, kuumia ja aurinkoisia... taitaa aika vain kullata muistoja?

Sirkka-Maaret Pumpanen os. Laukkanen

Nuoria kehiin

Tällä hetkellä Laukkasten Sukuseuran sukuneuvosto on keski-ikänsä paremmalla puolella olevia henkilöitä suurelta osin. Nyt olisi korkea aika saada nuorempaa väkeä innostumaan sukuseuran toiminnasta ja omasta suvustaan. Olisi hyvä saada nuorten näkökanta asioihin sekä heidän mielipiteitään.

Mielestäni ei olisi pahitteeksi jos seuraavassa sukuneuvostossa olisi jo nuorempaa verta kehittämässä sukuseuran toimintaa. Sukukoukustakin voisi tulla aivan erinäköisiä kun nuoria olisi kehittämässä ja ideoimassa niitä. He antaisivat aiheita niille ja tekisivät monelle asialle nuorennusleikkauksen. Tietenkin meidän pitäisi toimia sopusoinnussa nuoret ja ”vanhemmat” ja tehdä asiat yhteistyössä. He voisivat antaa meille vanhemmalle polvelle omia ehdotuksiaan miten asioita voisi sukuseurassa tehdä. Eikä meidän tulisi ihan kaikkea mitä ehdotetaan, tyrmätä suoralta kädeltä vaan asioista pitää keskustella.

Sukuseuran on aika alkaa panostaa nuoriin.

Mitä me annamme heille jos he liittyvät sukuseuraan? Jäsenmaksun joka pitää maksaa eräpäivään mennessä? Se ei paljon innosta. Pitää olla jokin muukin kannustin joka innostaa, mikä yhdistäisi nuoria ja meitä vanhempiakin. Olemme jokainen olleet joskus nuoria, vaikkakin eri aikakaudella kun mitä nyt eletään. Vaikka olemmekin ehkä heidän mielestään kalkkiksia, kyllä meillä vielä muutama harmaa aivosolu toimii. Niin nuoruus, sehän on yhdessä oloa ja miksei se voisi olla vaikka sukututkimuksente-ko-ko yhdessä tai lehteen kirjoittamista. EIHÄN ASIA VOI OLLA NIIN VAIKEA, VAI ONKO? Nyt kaikki kekseliäisyys kehiin, miten saadaan nuorisot mukaan sukuseuraan. Ettehan tekään nuoret halua, että sukuseuran jäsenet, sukuneuvosto mukaan lukien alkaa olla suurimmalta osin kohta eläkeiässä! Nuoria kehiin, teitä ei ole koskaan liikaa sukuseurassa ja uusia ajatuksia. Nuoruus on tämän päivän sana.

Jaana Väisänen

Matematiikan opetuksen kehittyminen vuosien saatossa

(Relaatio-lehti 1983, s 82)

1950 – luvulla

Maanviljelijä möi säkillisen perunoita 20 mk:lla. Tuotantokustannukset olivat 4/5 hinnasta. Kuinka suuri oli voitto?

1960 – luvulla

Maanviljelijä möi säkillisen perunoita 20 mk:lla. Tuotantokustannukset olivat 16 mk. Ole kiilti ja laske voitto.

1970 – luvulla

Maanviljelijä möi erän A perunoita määrällä B. B on joukko, johon pätee ehto: B on markka. Sinun pitäisi piirtää joukkoa B kuvaamaan 20 pientä viivaa (IIII...) yksi

jokaista markkaa kohti. Tuotantokustannuksia kuvaavassa joukossa C tulisi olla 16 pientä viivaa (IIII...) . Piirrä nyt kuva joukosta C joukon B osajoukkona ja ilmoita joukko D, joka antaa vastauksen kysymykseen: ”kuinka suuri on voittoa ilmaisevan joukon alkioiden määrä?”.

1980 – luvun alkupuolella:

Maanviljelijä möi säkillisen perunoita 20 mk:lla. Tuotantokustannukset olivat tästä 4/5, mikä tekee 16 mk. Voitto oli näin ollen 1/5 eli 4 mk. Alleviivaa sana ”perunoita” ja keskustele toverisi kanssa.

1983, ks. 1950 – luvulla.

Tiedotuksia jäsenille:

JÄSENYSEDUT

Sukuseuraan liittyvät uudet jäsenet saavat halutessaan suppean esipolvi-taulun sukuhaarastaan, kun ensimmäinen jäsenmaksu on maksettu sukuseuran tilille. Esipolvi-taulua varten tarvitaan riittävät tiedot vanhimmasta tiedosta olevasta esi-isästä eli nimi ja syntymäaika ja/tai - paikka niin tarkasti kuin mahdollista.

SUKUNEUVOSTON KOKOUKSET

Sukuneuvoston 70. kokous pidettiin 14.09.2013 Jyväskylän Laajavuoressa. Sukuseuran jäsenmääräksi todettiin 802, jäsenmäärä on laskusuunnassa. Yllättävän paljon on heitä, jotka eivät ole maksaneet vuosittaista jäsenmaksuaan. Sukuselvitys uudelle jäsenelle postitetaan vasta sitten, kun ensimmäinen jäsenmaksu on maksettu. Päätettiin, että lehteä ei postiteta jäsenmaksunsa maksamatta jättäneille. Neuvoston jäseniä kehoitettiin etsimään lähipiiristään seuraan kuulumattomia Laukkasia. Jäsenhankinnasta palkitaan, kts Jäsenhankintatalkoot

Pielaveden sukuhaaran sukukirja

edistyy pienellä liekillä lepattaen. Muitakin sukuharjoja kannustetaan miettimään oman sukukirjan tekemistä.

Neuvosto päätti kutsua seuran piirissä sukututkimusta harrastavia jäseniään koolle. Aika ja paikka on harkinnassa.

Vuoden 2014 sukulehtien teemoiksi valittiin:

Kevät: Sukututkimus ja sukutarinat
Syksy: Joulukuun ja vuoden 2015 sukukokous

SUKUNEUVOSTON SEURAAVA KOKOUS ON 15.2.2014 JOROISSA

Sukuneuvoston kokous 14.09.2013,
Kuva Risto Laukkanen

LEHTIKIRJOITUKSET JA KUVAT

Kun kirjoitat Laukkasten lehteen tarkoitettuja juttuja, niin:

1. Käytä fonttia Arial 9
2. Tekstiin ei kursivointia, alleviivauksia, lihavoitua
3. Tallenna muodossa WORD tai RTF

4. Lähetä kirjoituksesi ja kuvasi sähköpostin liitteinä
5. Kuvat JPG- muodossa
6. Laadi kuvateksti jokaiseen kuvaan ja/tai nimeä ne esim. kuvassa olevan henkilön mukaan.
7. Arkistoi itse omat kirjoituksesi

LAUKKASTEN KERIMÄEN SUKUHAARAN KOKOONTUMINEN

Kokoonnumme Punkaharjulla lauantaina 28.6.2014 klo 12-. Kokoontumispaikanamme on Maatilamatkailu Mannilan Rantakatti Vaahersalossa (www.maatilamatkailumannila.com). Toivomme tapaavamme teitä runsain määrin. Samalla saamme kokea sukulaisuutta. Saattaapa sukumme olla levinnyt Kerimäen eri kylille juuri Punkaharjun Laukansaaresta, josta tänä päivänä löydät mm. Luston. Tarkempia tietoja myöhemmin. Ilmoittautua voi allekirjoittaneelle jo nyt. Ottakaa sukulaisianne mukaan. Seuraavassa lehdessämme enemmän. Päiviö Turtiainen, sukuseuran sihteeri (yhteystiedot sukuneuvoston listalla)

Kinttaan Laukkasten sukukokous:
Aleksi ja Saara Laukkasen jälkeläisten
sukutapaaminen kesä-heinäkuun vaihteessa
2013 Reijon (Rellen) kotona Lohjalla.
Läsnä kolmisenkymmentä henkeä.

JÄSENHANKINTATALKOOT

Uusien jäsenten hankinta palkitaan!
Sukuneuvosto kutsuu kaikki seuramme jäsenet mukaan jäsentalkoisiin!
Kerro sukuseurastamme niille Laukkasille, jotka eivät vielä kuulu seuraan ja houkuttele heidät uusiksi jäseniksi.
Kun hankit jäseniä, saat palkkion. Huomaathan, että pääjäsen on Laukkasista polveutuva mies tai nainen, ei siis perheenjäsen eli ei puoliso- eikä lapsijäsen. Pääjäsenen jäsenmaksu on 15 € / vuosi. Uusien jäsenten hankkija saa palkkionsa sen jälkeen, kun hänen ilmoittamansa henkilöt ovat maksaneet seuralle kuluvan vuoden jäsenmaksunsa.

Toimi näin:

Kotisivujemme (Laukkaset.org) palautelomakkeella ilmoittaminen käy helpoimmin. Tiedot voit toimittaa myös postitse, puhelimitse tai sähköpostitse. Ilmoita sukuseuramme puheenjohtajalle hankkimiesi uusien pääjäsenten nimet, syntymäajat ja osoitteet. Muista ilmoittaa samalla myös omat yhteystietosi.

Nuoruusmuistoja Keski-Suomesta 1960- ja 1970-luvuilla

Vietin nuoruuteni Suolahden kauppala-
sa, joka nykyisin kuuluu Äänekosken kau-
punktiin. Kauppiasperheen lapsena mi-
nulla, kuten myös kahdella sisarellani ja
yhdellä veljelläi, oli tuolloin hyvät mahdolli-
suudet harrastaa.

Suolahti oli tehdasyhdyskunta. Sosiaaliset
erot olivat varsin suuret. Onneksemme ko-
timme ovet olivat auki sekä työläisten että
tehtaanjohtajan ja virkamiesten lapsille.
Koskaan meitä ei kuitenkaan kutsuttu Kolkik-
koinmäen työläisasuntoihin eikä Riihivuo-
ren koteihin leikkimään. Niissä oloissa sai
kuitenkin tasa-arvon ja erilaisuuden kun-
nioittaminen meissä hyvän kasvupohjan.

Perheen naiset kävivät Suolahden Nais-
voimistelijoiden voimisteluilloissa. Mieleen
ovat jääneet etenkin joululuhlät, joissa
aina alkunumerona oli kaikkien tonttupu-
kuisten voimistelijoiden yhteinen” Siellä
missä tunturit ne kohoaa” -rivileikki näyt-
tämön etureunalla. Keijuleikki kuului ohjel-
mistoon, samoin kuin isojen tyttöjen vaale-
anpunaisissa possupuvuissa ja topatuissa
sianpäässä esittämä ”Pahaa sutta ken
pelkäisi” -tanssi.

Minä ja minua vuotta vanhempi sisareni
Arja olimme innokkaita seurakunnan ker-
hossa kävijöitä. Siellä pidettiin Raamattu-
tietokilpailuja ja käärrettiin sideharsorullia
ohjaajamme, diakonissa Hilda Purhosen,
johdolla. Hänellä oli vahakantinen vihko,
johon hän täsmällisesti täytekyntällä mer-
kitsi läsnäolijat plus-merkillä ja poissaoli-

jat miinuksella. Paljon läsnäolomerkitöjä
saaneet saivat palkinnoksi lomamatkan
Päiväkumpuun tai Päivölään. Muistan sen
Päiväkummun talvisen leirin, jolloin näin
ensimmäisen kerran mustaihoisen nai-
sen. Hämmästykseni oli suuri, kun tämä
elämänsä ensimmäisen kerran yritti hiih-
toa ja kaatui suorilta jaloilta suoraan taak-
sepäin.

Rippikoulun jälkeen olin ainakin neljä ke-
sää isosena Jyväskylän kristillisen opiston
rippileireillä Tuolloin oma seurakuntamme
ei niitä järjestänyt. Körttirippikouluissa tu-
tustui kaikkialta Suomesta tulleisiin sa-
manhenkisiin nuoriin.

Rakkain harrastukseni oli partio. Olin aloit-
tanut sen jo 8-vuotiaana Suopursut-lippu-
kunnassa. Toimin monissa eri tehtävis-
sä lähes 20 vuotta. Mieleenpainuvimpina
muistoina ovat olleet monet koti- ja poh-
joismaiset leirit ja suurleiri Karelian alalei-
rin johtajuus. Yhden kesän toimin USA:ssa
Girl Scout National Center Westissä vael-
lusleirin ohjaajana. Nuorena sitä jaksoi, us-
koi itseensä, kantoi vastuuta ja osallistui.

Keskikoulussa olin raittiusseura Töpinän
puheenjohtajana. Koulun juhlissa, konvis-
sa, käveltiin pareittain ympäri salia. Suurin
onni oli saada kulkea käsi juuri sen tietyn
pojan kädessä. Lukiossa toimin teinikun-
nan puheenjohtajana. Kävin Teiniliiton val-
takunnallisissa koulutuksissa ja kokouk-
sissa Suomen Pankin pääjohtajan Erkki
Liikasen ja kansanedustaja Ben Zyskowitz-

Keijutanssi urheilutalon pikkujouluissa 1960-luvun puolivälissä Minä ja sisareni
Arja olemme oikealla oleva pari.

sin sekä pankkiiri Björn Nalle Wahlroosin
koulutettavana. Vähän minä vierastin va-
semmistolaisuutta, edustin jo silloin
puoluepoliittisesti sitoutumatonta linjaa.

Keskikouluaijana pidettiin kotibileitä. Niis-
sä tarjottiin Pommacia, popcornia ja päh-
kinä-rusina-salmiakikesekoitusta. Alkoholia
emme tuolloin nauttineet, emme myös-
kään tupakoineet. Tanssittiin hitaita lä-
hekkäin ”barreotella” (=tytöt kädet pojan
kaulalla ja pojan kädet tytön alaselässä)
ja pelattiin pullon pyörytystä Järkyttävän
ihanaa oli, jos joutui teon valittuaan kome-
rossa siirtämään huuliin maalatun punan
pojan poskeen! Kerran kaksi poikaa tuli
humalassa juhliimme. Syvästi paheksuen
moitimme sopimattoman käytöksen ja hoi-
dimme heidät kotikuntoon.

Musiikin kuuntelin radiosta ja kasettisoit-
timelta. En ollut erityisesti poppari enkä
rasviskaan. Kuuntelin Tapio Heinosta ja
Carolaa, vähän Dannya ja Kirkaa. Maail-
manluokan rock ei juurikaan kiinnostanut.

Lukioaikana tuli kokeiltua alkoholia. Is-
tuttiin alaikäisinä lapsuuskotikunnan ra-

Tyttökerhon palkintomatalla. Arja ja minä eturivissä
toinen ja kolmas vasemmalta. Hilda Purhonen
takarivissä toinen oikealta.

Kotibileet ehkä vuonna 1968. Arja-sisareni on sohvalla
istuvista toinen oikealta.

Laukkasen lapset vasemmalta Ansa, Anu, Asko ja Arja vuodelta 1966.

Tanskan leirin lähtöunnelmissa vuonna 1973. Minä olen kolmas oikealta.

vintolan ”pehmeillä penkeillä ja juotiin kai lonkeroa ennen Kaarihallille tansseihin menoa. Sisareni Arja sai poikakyydin nykyiseltä mieheltään, ja yöllä heidän pepunsa jäljet olivat jäätyneet tädin ulkorappusille. Aune-tätimme moitti käytöstä ja vaati seuraavan kerran tuomaan pojan sisälle asti. Meihin luotettiin, eikä mieleen olisi juolahtanutkaan toimia julkisesti vastoin tädin tahtoa. Lievät hairahdukset pidettiin tiukasti salassa.

Kyllä minäkin olen identiteettikriisin kokenut. Olin lukion jälkeen talouskoulussa Kotkassa. Luokkatoverini ja hyvä ystäväni oli tuolloin armeijassa ja kirjeitse purin hänelle elämäntuskaani. Tämä totesikin: ”Olen muuten komppanian tunnetuin mies. Saan eniten postia!” Siitäkin vaiheesta selvittiin elolle.

Opiskeluaikana Jyväskylässä osallistuin aktiivisesti Keski-Suomen Partiolaisten

toimintaan. Reippaat Pojat -lippukunnan poikien kanssa käytiin Elimyssalolla Kuhmossa ja retkeiltiin Metsänkävijöiden mukana lähitienoilla. Ylioppilasvappu kuohuviineineen, lounaineen ja iltapäivätansseineen koettiin yhdessä Helsingissä. Välillä järjestettiin monen ruokalajin illallisia valikoidulle ystäväpiirille. Minulle partiotoimintani ja kämppikseni järjestivät jopa debyytti-illalliset, johon sisältyi ystäväni laatima leikkimieleinen Training young girls for academic society-opetuspaketti (neuvot akateemiseen maailmaan siirtyväle nuorelle opiskelijatyttölle).

Oma nuoruuteni oli osallistumisen ja toiminnan aikaa. Aikaa oli jätettävä kotitöille ja kirjojen lukemiselle. Koulukin suoritettiin siinä sivussa. Opiskelut saatiin loppuun ajallaan. Elo oli muistini mukaan aika huoleton ja mukava. Työpaikan saanti oli lähes varmaa. Tulevaisuus näytti valoisalta.

Minä Wehmaan kartanossa Juvalla vuonna 1972.

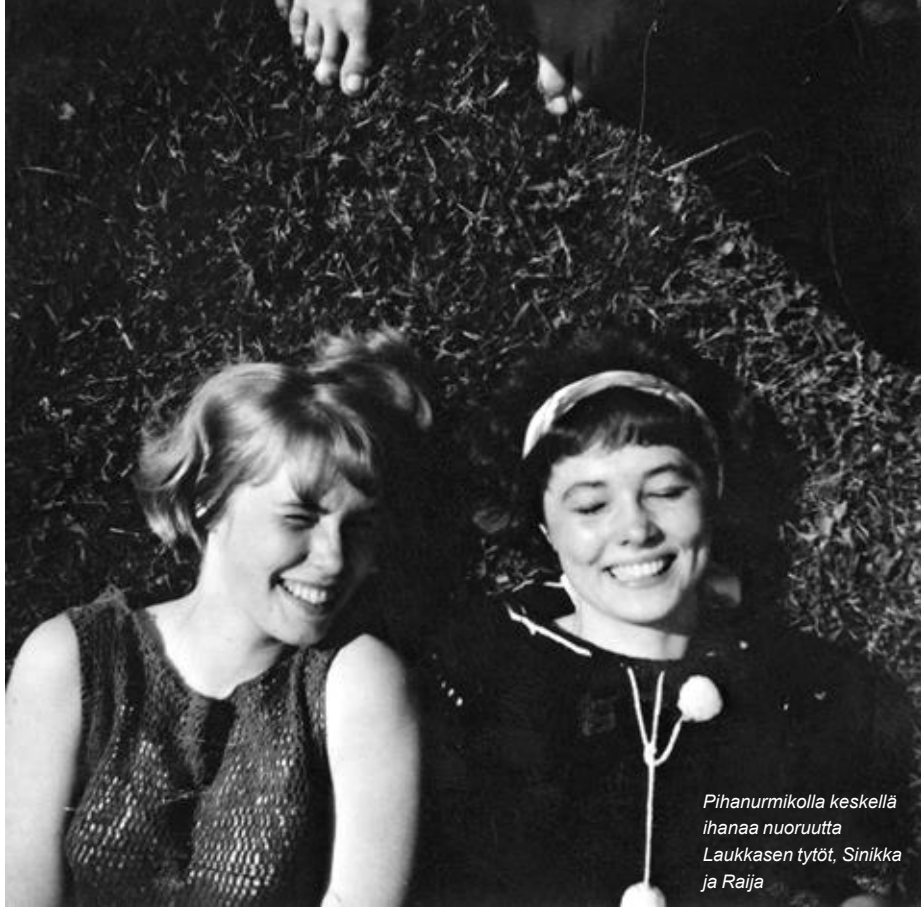
Kesävaeluksella Lapissa 1970-luvun alussa.

Nykyajan nuorilla, varsinkin tytöillä on suuri huoli ulkonäöstä merkivaatteiden saamisesta, opiskelupaikasta, töistä elämästä ja selviämisestä. Sosiaalinen media monine lajeineen ja ympäristön uhat vaativat nurkan takana. Toivottavasti nuorten

haaveet sekä usko parempaan huomiseen ja selviytymiseen ovat kuitenkin jäljellä.

Minusta tuntuu siltä, että olen päässyt aika helpolla. Vai kultaako aika muistot?

Ansa Haapalainen

Pihanurmikolla keskellä
ihanaa nuoruutta
Laukkasen tytöt, Sinikka
ja Raija

Nuoren naisen elämää puolen vuosisadan takaa

Lauantaina 6.7.1963: Istun tässä mietteisissäni lauantai-iltana, kun Simpeleen kirkosta kuuluu ehtookellojen soitto. Olen toisaalta iloinen, toisaalta surullinen. Elämäni tuskin koskaan tulevaisuudessa on samanlaista kuin nyt 16-vuotiaana, seitsemättätoista käydessäni. On turvallinen koti mäellä koivikon keskellä, lähellä vanhemmat, sisko ja veljet. Silti kaipaen jonkin tai jotain, mutta en tiedä minne ja miksi. Kirjat ja musiikki avaavat toisenlaisia kuvia maailmasta, erilaisen elämän kuin olo tällä pienellä tehdaspaikkakunnalla, Neuvostoliiton rajalla. Shelliin bäärin levyautomaattiin on lopulta hankittu Brian Hylandin Sealed With A Kiss, vaik-

ka se oli radion kahdeksan kärjessä radion ykkönen jo tammikuussa. Tänäpä lähden Helenan ja Piken kanssa Kisapirtin lavalle. Tuskin jaksan odottaa, kun orkesteri alkaa soittaa Tango d'amorea tai Tähtiä meren yllä. Tangoa on kiva tanssia, mutta kuuntelen mieluummin rautalankamusiikkia, jossa neljä on soittajaa, kaksi sähkökitara - soolo ja komppi - sähköbasso ja rummut. Pike opetti minulle Helsingin matkalla oppimaansa twistiä, mutta pitää mennä Lappeenrantaan, että saisi poikia kaveriksi twistaamaan, ja niinpä ensi lauantaina liftaamme sinne ja sitten tanssitaan "be-bob-a-lula twist my babyn" tahtiin. Tänäpä laitan

tansseihin äidin minulle ompeleman vaaleanpuna-valko-ruudullisen Brigitte Bardot (BB) mekon, Ostin Film Star ripsivärin, vaikka isä sanoo sitä turhuudeksi. Voi sentään, ja hän neuvoi minua olemaan menemättä tansseihin, isä kun oli nuorena niin paljon käynyt tansseissa eikä ollut siitä mitään hyötynyt.

Kesällä 50 vuotta sitten useimmat nuoret kuuntelivat kahdeksan kärjessä kisaa. Kesän suosikit olivat Paul Ankan Crying In The Wind, Reijo Taipaleen Satumaa, Taisto Tammen Tango Merellä. Rautalankamusiikissa mielestäni paras oli The Blazersien Old scars. Kahdeksan kärjessä raati äänesti The Strangersien venäläiseen kaksi kitaraa nimiseen kansansävelmään pohjautuvan Kolme kitaraa ohi aiemman ykkösen The Soundsien E-man. The Beatlesien Twist and Shout:a ei Suomessa kuultu vielä kesällä, mutta joulukuussa se nousi kahdeksan kärjessä listan ykköseksi. Uusi suomalainen laulutahti Carola Standertskjöld Aarno Ranisen suuren orkesterin solistina hurmasi laululla Odotan yksin. Vuonna 1963 Sävelradio aloitti iskelmien soittamisen, kevyttä musiikkia tuli päivittäin radiosta peräti kuusi tuntia. Tapahtui maailmalla muutakin, ja kaukaisesti muistan uutisen John F Kennedyn puheesta Berliinin muurilla: Ich bin ein Berliner.

Heti kun opin lukemaan, innostin kirjoitusta, lastenkirjat vaihtuivat pian nuorten kirjoihin ja 16-vuotiaana olin jo monta vuotta lukenut aikuisille tarkoitettua kirjallisuutta. Iltaisin ja öisin ahmin kodin kirjahyllystä Väinö Linnan kirjat ja kymmeniä kirjoja sisältävän Valitut teokset sarjan kirjat kanteen, esimerkiksi Minna Canth, Joel Lehtonen, Maria Jotuni ja Arvid Järnefelt, jonka luin päiväkirjani mukaan juuri kesällä 1963. Kunnan kirjastosta lainasin monenlaisia luettavaa, rakkausromaanista ranskalaisiin ja venäläisiin klassi-

koihin, mutta dekkarit eivät siihen aikaan kuuluneet suosikkeihini.

Perheille oli 1960-luvulla lasten oppikoulun käynti suuri rahanmeno, kun piti maksaa lukukausimaksut, kirjat ja vihkot. Meidän töihin keskikoulun lopetettuani eikä työelämään pääsyyn siihen aikaan välttämättä muuta koulutusta tarvinnut. Monet luokkatoverini aloittivat työelämänsä peritehtaan konttorissa, mutta minä Simpeleen tiemestaripiirin konttorissa. Työssä piti olla tarkkana, kun vuoden alussa Suomen rahayksiköksi tuli markka, joka vastasi sataa entistä markkaa. Meille nuorille muutos oli helppo, mutta vanhemmat ihmiset puhuivat vielä kauan hinnoista vanhoina markkoina. Konttoristin työ ei tuntunut omalta alalta ja kesän 1963 olin Itä-Karjalan kansanopistolla kotitaloudellisella kesäkursilla. Toivoin kurssista olevan hyötyä, jos hakisin myöhemmin opiskelemaan vaikkapa sairaanhoitajaksi, puutarhuriksi tai talousopettajaksi.

Kristillisen kansanopiston päivän kulkuun kuuluivat ruokarukoukset, ilta- ja aamuhartaudet ja sunnuntaisin menimme koko tyttöjoukko veneillä Punkaharjun kirkkoon, ellemmme olleet matkustaneet lomalle kotiin. Pidän johtajapariskunta Eero ja Tellervo Karhumäestä, vaikka heidän mukaansa opiston henkeen eivät tansseissa käynnit eikä mikä tahansa nuorison suosima musiikkikaan sopinut. Iltaisin pelattiin lentopalloa ja silloin tällöin opiston kesävieras George de Godzinsky pianon ääressä ja johtaja Karhumäki viuluineen soittivat klassista musiikkia sekä Godzinskyn sävellyksiä kesävieraiden ja opiston väen iloksi.

Kesä 1963 soi mielessäni musiikkina, ajan iskelminä, kansanopistolla laulettuina virsinä ja myös iltahetkinä Vaahersalon opistolla soitettuina pianon ja viulun sävelinä.

Raija Markkula 8.7.2013

Elämän vihreä talvi

Lapseni tulevat tänään.
He haluavat minulle kaikkea hyvää.
Mutta he ovat hyvin huolestuneita minusta.
Heidän mielestään
eteisessäni pitäisi olla kaidepuu,
puhelin keittiössä,
että jonkun pitäisi huolehtia minusta,
kun menen kylpyyn.
He eivät yksinkertaisesti kestä,
että minä asun yksin.

Auta minua olemaan kiitollinen siitä,
että he huolehtivat minusta.
Ja auta heitä ymmärtämään,
että minä selviydyn itse,
- niin kauan kun pystyn.

He ovat oikeassa sanoessaan,
että riskejä on olemassa.
Voin kaatua,
voin unohtaa hellan päälle.

Mutta ei ole olemassa yhtään haasteita,
ei mitään mahdollisuutta voittaa,
ei todellista elämää – ilman riskejä.

Kun he olivat pieniä ja kiipeilivät puissa
ja pyöräilivät
ja lähtivät leireille
- minä olin peloissani.
Mutta annoin heidän tehdä niin.
Heidän kieltämisensä olisi merkinnyt heidän
vahingoittamistaan.

Nyt ovat roolit vaihtuneet.
Auta minua ymmärtämään se.
Älä salli minun olla vaikea ja itsepäinen,
mutta älä myös salli minun antaa heille lupaa
- tukehduttaa minua huolenpitoon.

*Tunteimatonta tanskalainen kirjailija
Ritva Laukkasen kokoelmista.*

Oletko kiinnostunut suvustasi?
www.laukkaset.org

Kaikkia Suomen Laukkasia yhdistää lämminhenkinen ja aktiivisesti toimiva

Laukkasten Sukuseura ry

Perustettu Seura on toiminut vireästi vuodesta 1988.

Jäsenyys Jäseniksi hyväksytään Laukkasista polveutuvat puolisoineen ja lapsineen. Nyt jäseniä jo yli 800.
Jäsenmaksu: pääjäseneltä 15 € puolisoilta ja lapsilta 5 €

Sukututkimus Seuralla on tietoa useimmista Laukkas-suvuista 1700-luvulta alkaen.
- Jäsenille lähetetään oma sukuselvitys.

Julkaisut - Jäsenlehti, ilmestyy kahdesti vuodessa.
- 160 sivuinen keittokirja (myynnissä).
Parhaillaan kerätään aineistoa Pielaveden sukuhaarasta sukukirjan julkaisemiseksi.

Sukukokous Sukukokous pidetään joka kolmas vuosi.
Välivuosina on paikallissukujen tapaamisia.

Suvun tunnukset Myynnissä isännänviirejä, pöytälippuja, seinävaakunoita, kolmiolippuja, rintapinssejä ja kauppakasseja.

LIIITY JÄSENEKSI!

ILMOITTAUTUMISET JA LISÄTIEDUSTELUT SUKUSEURAN PUHEENJOHTAJALLE:
Risto Laukkanen
Lehtokatu 14, 40630 Jyväskylä
puh. 0400 647 637
Risto.laukkanen@elisanet.fi
Kotisivut Internetissä: www.laukkaset.org

Kerro tästä sukulaisillesi! Anna viestin levitä!

Kuva: Helmi Laukkanen
Maamieskoulu

Helmi maamieskoulussa

Konnitsan maamieskoulu oli Viipurin läänin ensimmäinen maanviljelysseuran maamieskoulu, Vpl Pyhäjärvellä. Se oli perustettu vuonna 1906. Viktor Juntunen toimi Maamieskoulun johtajana vuosina 1918 – 1919. Myös isoäitini Helmi kävi kyseisen koulun vuosina 1918 – 1919. Siihen aikaan maamieskoulut alkoivat myöhään syksyllä.

Nuorilla miehillä ja naisilla oli ensin tehtävänä kaikki syystyöt, kuten vilja piti saada korjuuseen ja pellavat loukuttaa ym. ennen kun saattoi lähteä kouluun. Maamieskoulussa opetettiin maanviljelykseen liittyviä asioita. Naisille opetettiin käsitöitä, ruuanlaittoa sekä yleisiä aineita, kuten ainekirjoitusta. Helmi oli kirjoittanut aineen viinan kiroista. Aine oli annettu kirjoitettavaksi omalla ajalla. Helmi on kertonut että ”yö siinä meni vaan kyllä se valmiiksi tuli”. Hän kirjoitti kahdeksan sivua ja joutui lukemaan luokan edessä kirjoittamansa aineen. Pitää nostaa hattua Helmille. Tekst-

ti on säilynyt kaikki nämä vuodet tallessa. Kun vuosi vaihtui ja tuli tammikuu 1919, niin Helmi sai kotoaan kirjeen. Hänen vanhin veljensä Juho kirjoitti, että Helmin äiti Maria on kuollut ja kutsui hautajaisiin helmikuussa 1919. Helmi oli tuolloin vajaa kaksikymmentä vuotias. Mahtoi olla ikävä olo hänellä kirjeen saatuaan. Ei varmaan ollut montaa, jonka kanssa olisi keskustellut, kun oli koulussa.

Maamieskoulu kesti toukokuun alkuun. Silloin piti taas alkaa toukutyöt maalaistoiloissa. Voisin kuvitella että tiukkaa opiskelua kesti puoli vuotta, marraskuusta toukokuuhun. Konnitsan Maamieskoulu toimi vuodesta 1906 vuoteen 1923, jolloin se paloi. Uutta Konnitsaa ei koskaan tullut, eikä sen paikkaa tiedetä. Vaan monta oppilasta siellä oppinsa sai, ja isoäitini Helmi yhtenä heistä.

Jaana Väisänen
23.9.2013

Laukkasia Volgan laineilla

Varhain aamuyön tunteina 20.9.2013 nousi Vantaan lentoasemalta Finnairin kone mukanaan runsaat sata matkalaista joukossa Raija ja Timo. Koneen nokka suunnattiin kohti itää ja Volgan varrella sijaitsevaa Nizhnyi Novgorodin kaupunkia. Perillä matkalaiset kuljetettiin busseilla satamassa odottavaan jokilaivaan nimeltä Aleksandr Benois. Matkustajat sijoitettiin sopuisasti laivan neljällä kannella oleviin yllättävän tilaviin hytteihin, jonka jälkeen nautittiin lounas ja lähdettiin tutustumaan kolmessa ryhmässä Nizhnyi Novgorodin kaupunkiin paikallisten ja tulkkeina toimineiden matkatoimiston oppaiden johdolla. Kaupunkia, jonka nimi vuosina 1932-1990 oli Gorki, hallitsi monen muun vanhan venäläisen kaupungin tavoin Kreml, linnoitus, jonka sisäpihalle oli koottu näyttely Toisen Maailmansodan aseistuksesta. Kremlin johtavan näyttävän portaikon olivat saksalaiset sotavangit sodan päätyttyä rakentaneet.

Illallisen ja laivan päällystön ja henkilökunnan esittelyn jälkeen laiva lähti kohti vuorimarien keskusta Kozmodemjanskia, johon saavuttiin paljon ennen puolta päivää. Täällä oli tutustumiskohteena kukkulalla sijaitseva museo, joka muistutti vienankarjalaista miljöötä. Päivän toinen pysähdyspaikka iltapäivällä oli Cheboksary ja sen kansallismuseo.

Illalla laiva lähti kohti seuraavaa kohdetta, Kazania johon saavuttiin Cheboksaryn tekojärven ja muutaman sulun kautta noin kahdeksalta aamulla. Kazan on Tatarstalin tasavallan vanha pääkaupunki, joka on vauras ja siisti itse veronsa keräävä kaupunki, myös sitä hallitsee 1600-luvulla rakennettu Kreml.

Laivan lähdettyä ja lounaan nauttimisen jälkeen astuivat lavalle mukana olevat taiteilijat, Pirkko Mannola, Vieno Kekkonen ja Elina Sauri, jotka pitivät luentosalin täyteiselle yleisölle ”Hetki Volgan laineilla” -konsertin. Heitä säesti hanurilla taiteilija Pekka Pentikäinen.

Maanantai-aamuna saavuttiin Samaraan, jonka nimi vuosina 1935 -1990 oli Kuibyshev. Samaran kohteina oli kiertoaajelun ohella erään kerrostalon alle sodan aikana rakennettu Stalinin bunkkeri. Se oli rakennettu 37 metrin syvyyteen ja portaikkojen välillä olevilla tasanteilla oli esillä sota-ajan propagandaa. Alimpana 37 metrin syvyydessä oli Stalinin työhuone ja 70 neliön kokoustila, jota hallitsi valtava pöytä ympäröivine tuoleineen sekä peräseinällä oleva suuri Euroopan sotatilannetta kuvaava kartta. Tämä Stalinille varoitteeksi rakennettu bunkkeri oli jäänyt käyttämättä ja sen olemassaolo oppaan kertoman mukaan paljastui oikeastaan vasta Neuvostojärjestelmän kaaduttua 1990-luvulla.

Tiistain rantautumiskohteena piti olla Saratovin kaupunki, mutta Volgalla puhaltaneen myrskytuulen takin ei Aleksandr Benois voinut ajaa laituriiin ja niin me keikimme Volgan laineilla sen päivän kuunnelen matkaisantä Jyrki Härkösen luentosaliin järjestämää ylimääräistä esitelmää Saratovin saksalaisasutuksesta, jonka piti professori Eino Murtorinne. Jyrki esitteli seuraavan kohteen, Volgogradin ja esitelmöi aiheesta: ”Stalinin rauha - Jalnan kokouksen syyt ja seuraukset”. Perinteisen illallisen jälkeen laulettiin yhdessä Leidien ja Pekan johdolla.

Volgogradin tekojärveä pitkin saavuimme keskiviikkoamuna Volgogradin kaupunkiin, joka on Toisen Maailmansodan ratkaisun kannalta ehkä merkittävin paikka, silloiselta nimeltään Stalingrad, vielä alkuperäiseltä nimeltään Tsaritsyn, Keisarinna. Tätä kaupunkia hallitsivat Stalingradin taistelun muistot. Niihin törmäsi joka kadun kulmassa ja puistossa. Koko kaupungin yllä näkyi valtava ”Äiti maa” -patsas, jonka 14 tonnia painava, sen 33 metriä pitkä miekka kurottautuu 85 metrin korkeuteen. Painoa patsaalla kuului olevan 8000 tonnia. Suuren kokonaisuuden muodosti myös sotamuseo, jossa esiteltiin monipuolisesti sodan kulkua aseineen, valokuvien ja taisteluun liittyvien havaintoesineineen. Lisäksi opas kertoi 230 000 sotavangin joutuneen rakentamaan murusiksi tuhoamansa kaupungin sodan päätyttyä uudelleen kasaan. Volgogradin jälkeen laiva kääntyi Volga – Don-kanavaan, jossa on 14 sulkua. Aluksi noustiin 88 metriä ja sitten laskeuduttiin 44 metriä varsinaiseen Doniin, jota Mihail Sholohovin romaania savolaisittain ilmaisten voisi kuvata ”Joeksi, jolla ei ole kiirettä”. Koko torstaipäivä meni sulkuja ohittaen ja perjantai-aamuna laiva kiinnittyi matkan päätepisteeseen, Rostovna - Donaun laituriiin. Vielä viimeinen tutustumiskierros kaupungin nähtävyyksiin, jonka jälkeen ajo lentokentälle, jossa Finnairin kone jo meitä odotti viedäkseen meidät kotimaahan.

Matka oli tavattoman antoisa ja mielenkiintoinen, täynnä maailmansodan historiaa ja Jyrki Härkösen esitelmien kautta saatua Venäjän - Neuvostoliiton historiaa. Sää oli vuodenaikaan nähden yllättävän viileää ja tuulista, kokonaiskuva jäi kuitenkin myönteiseksi.

Timo ja Raija Laukkanen, Pielavesi

Timo 70v ja puoliso Raija, onnittelemassa serkku Annikki Nousiainen ja pikkuserkku Marjaana Laukkanen.

Timo Stalinina Samaran Stalinin bunkkerissa

Vuorimarien pääkaupungin Kozmodemjanskin ulkomuseo.

Laukkalasta Salmijärven salomaille

Kiuruveden Salmijärvellä asuneesta talollisesta Samuel Laukkasesta (1700-1759) ja hänen vaimostaan Elin Tikkasesta alkavan sukuhaaran on oletettu kuuluvan samaan Pielaveden Laukkasten sukuun, josta on tietoa jo 1500-luvun puolivälistä lähtien. Olettamuksen vahvistamiseksi tarvittava tiedonjyvä oli pitkään kadoksissa, mutta nyt se lopultakin on löytynyt ja voidaan sanoa, että Samuel Laukkanen todennäköisesti on kuin onkin lähtöisin Pielaveden Laukkalan kylästä.

Laukkasten Laukkala

Laukkalan kylä sai aikanaan nimensä Laukkasten mukaan. Pielaveden ensimmäinen Laukkanen asettui 1550-luvulla asumaan erämaahan Hämeen ja Savon rajamaille nykyisen Laukkalan kylän maisemiin. Parin vuosisadan aikana sille alueelle muodostui muutamien talojen rypäs, kyläyhteisö, joka sai nimen Laukkala. Kylän nimenä se esiintyy asiakirjoissa ensimmäisen kerran vuonna 1712. Kun asutus levisi hiljalleen lähiseudulle mm. Kiuruveden, Keiteleen ja Vihannin suuntaan, niin Laukkalasta lähtijöiden joukossa oli myös Laukkasia.

Kantatilan sijainti

Laukkasten kantatila rakennuksineen oli alun perin suurelta osin Salonsaarella, mutta jo 1600-luvulla heillä oli sivutila ainakin Kattilasalmessa. 1600-luvun jäl-

kipuoliskolla kantatilan isäntänä oli Niilo Laukkanen, jonka ensimmäinen vaimo oli nimeltään Carin Voutilainen ja toinen nimeltään Dorothea Frankitar. Niilolla oli tyttärien lisäksi pojat Paavo, Niilo, Pekka, Lauri ja uusimman tiedon mukaan myös Samuel. Isä-Niilon kuoltua 1700-luvun alussa tilan isännöisyys siirtyi hänen vanhimmalle pojalleen Paavolle (1668-1745).

Paavon isännöyden aikaan osui isoviha (1712-1721), jolloin venäläiset valloittivat Suomen ja polttivat Pielavedellä Laukkasten asumuksia Salonsaaresta. Sen jälkeen Laukkaset rakensivat uudet asumuksensa turvallisemmalle tienoolle nykyisen Halmelammin paikoille. Salonsaaren maille jäi toki yksi Laukkasten torppa, mutta kun kantatila aikanaan jakautui osiksi, niin uudet asumukset tehtiin mantereen puolelle ja lopulta Salonsaaren torppakin siirtyi pois Laukkasilta.

Kiuruvesi kutsuu

Laukkasten kantatilan jakautuminen sekä Laukkasten muutto lähikyliin vilkastui heti isonvihan jälkeen. Aluksi kantatila jakautui kahtia isäntä-Paavon kahden pojan, Niilon (1698-1778) ja Paavon (1704-1780) kesken ja muut hänen pojistaan saivat torpat viljeltäväkseen tilan mailta. Koska maataloja ei saanut vapaasti pilkkoa osiksi, oli selvää, että Laukkalan maat alkoivat käydä vähiin eikä niitä riittänyt kaikille halukkaille viljeltäviksi. Oli suunnattava jonkin muualle pois Laukkalasta.

Halmelammin pihapiiri on 1700-luvulta lähtien ollut näissä maisemissa, vaikka rakennusten paikka ja lukumäärä ovatkin vaihdelleet. Tämä Halmelammin talon seinällä oleva ilmakuva on 2000-luvun alusta.

Isäntä-Paavon nuoremmista veljistä Pekka (1686-1738) muutti lounaaseen nykyisen Keiteleen alueelle ja hänestä tuli Viinikkalan talon isäntä. Niilo-veli (1680-1765) puolestaan muutti koilliseen ja asettui Kiuruveden rajamaille Rytynjärven tienoille ja hänestä tuli Rytyn tilan isäntä. Nuorin veljeksistä, Samuel (1700-1759), muutti maatalon isännäksi samaan suuntaan Kiuruvedelle, mutta meni vieläkin kauemmas ja asettui talolliseksi Salmijärven salomaille.

Kattilasalmi Kärkkäisille

Kiuruvedelle muutti Laukkasia myös sivutilalta eli Kattilasalmesta. Kun Kattilasalmen isäntä Samuel Laukkanen (1698-1783) vuonna 1731 osti Vihannin Alpuan kylästä Kankaalan autiotilan ja muutti sinne perheineen, Kattilasalmen isännöisyys siirtyi hänen veljelleen Danielille (1690-1766). Danielin isännöisyys ei kuitenkaan kestänyt kovin kauaa, sillä hänen poikansa Paul ja Daniel Laukkanen menivät naimisiin Kiuruveden Kalliojärveltä olevien Saastamoisen sisarusten kanssa ja

Pielaveden Laukkalan kylässä Laukkalantien varrella sijaitsevassa Laukkalan Nuorisoseuran talon toiminnassa myös kylän Laukkaset ovat olleet aktiivisesti mukana. Tämä kuva on vuonna 2004 pidetystä Pielaveden Laukkasten ensimmäisestä sukukokouksesta, jossa osallistujia oli n. 130.

muuttivat vävyiksi Karangon tilalle. Myös isä-Daniel muutti sinne vaimonsa kanssa vanhuuttaan viettämään. Kattilasalmen maatala siirtyi Kärkkäisten omistukseen.

Samuelin syntyjuuret

Salmijärven salomaille muuttaneen Samuel Laukkasen sijoittaminen Laukkalan Laukkasten kantasukuun oli vaikeaa siksi, että hänen syntymänsä ajoilta säilyneen Rautalammin seurakunnan syntyneitten luettelon tiedot ovat kovin vajavaisia. Lastenkirjoja tuolta ajalta ei edes ole. Koska rippikirjoihin merkittiin vain rippikoulun käyneet lapset, niin vanhimmassa rippikirjassa 1704-1713 Samuelia ei tietenkään vielä näy. Vuosien 1714-1747 väliset Rautalammin rippikirjat ovat tuhoutuneet. Kiuruveden osana Salmijärvi kuului lisalmen seurakuntaan ja lisalmen vanhimmat säilyneet rippikirjat alkavat vuodesta 1732. Samuel oli mennyt naimisiin jo ainakin viisi vuotta aikaisemmin. Jos vihkimismerkintä olisi säilynyt jonkin seurakunnan vihittyjen luettelossa, siitä saisi hieman lisävalaistusta, mutta toistaiseksi sitä ei ole löytynyt.

Verkostoituminen eli yhteydenpito ja yhteistyö eri sukututkijoiden ja sukuseurojen välillä on hyvin tärkeää ja avartavaa. Tietokone nettisivuihin on oiva työväline, jonka ääressä tunti jos toinen hurauttaa ihan huomaamatta. Tässä minä olen kotonani ”tutkimassa kuolleita”, kuten sanonta meillä kuuluu.

Kiuruveden Kärkkäisistä tehdyn sukututkimuksen mukaan Samuel olisi kotoisin Laukkalan kylästä ja hänen vanhempansa olisivat Niilo Laukkanen ja Dorothea Frankitar. Olen ollut tämän asian tiimoilta yhteydessä Kärkkäisten sukuseuran puheenjohtajaan, mutta asian tarkempi selvittely on vielä kesken. Kärkkäisten sukuun Samuel vanhempineen liittyy siten, että Samuelin tytär Dorothea Laukkanen (1730-1782) meni naimisiin Kiuruveden Hautajärvellä asuneen talollisen Erik Kärkkäisen kanssa.

län karttuessa kiinnostus omia sukujuuria kohtaan kasvaa. Tässä vasemmalta lukien minä, Timo Laukkanen Pielaveden Laukkalasta ja Bill Laukkanen Sandra-vaimoineen Amerikasta olemme kotonani Salossa tutkimassa Laukkas-suvun kuvia ja sukupuuta.

Puuttuva palanen

Vaikka nämä Salmijärven Laukkasten sukujuuret näyttävät nyt selvinneen, niin ainakin yksi puuttuva palanen Pielavedellä on vielä olemassa. Laukkalan naapurikylässä Tommonmäessä asuneesta talollisesta Jacob Laukkasesta (1695-1742) jatkuvaa sukua ei nimittäin vielä ole pystytty liittämään tähän Pielaveden Laukkasten kantasukuun. Toivotaan, että sekin tiedonmuru vielä jonakin päivänä löytyisi.

*Aimo Laukkanen
sukuseuran kunniapuheenjohtaja
Kuvat: Margit Laukkanen*

Laukkasten sukuneuvosto 2012-2015

Risto Laukkanen

puheenjohtaja
Lehtokatu 14, 40630 Jyväskylä
risto.laukkanen@elisanet.fi
0400 647 637
[Kesälahden sukuhaara](#)

Ansa Haapalainen

varapuheenjohtaja
Niittypolku 3 A 6 70600 Joroinen
ansa.haapalainen@edu.joroinen.fi
050 327 061
[Juvan sukuhaara](#)

Oskari Laukkanen

rahastonhoitaja
Savonkatu 5 A 1, 70100 Kuopio
oskari.laukkanen@rtrky.fi
0400 271 353
[Pielaveden sukuhaara](#)

Päiviö Turtainen

sihteeri
Tyynelänkatu 8, 44200 Suolahti
paivioturtainen@gmail.com
0400 857 005
[Kerimäen sukuhaara](#)

Anne-Marita Laukkanen

Kuusihaankatu 1 B 28, 45150 Kouvola
annemaritalaukkanen@gmail.com
040 724 7418
[Keiteleen sukuhaara](#)

Jarmo Laukkanen

Sajatie 513, 12630 Sajaniemi
jarmo.laukkanen@pp.inet.fi
0400 480 225
[Räisälän sukuhaara](#)

Pekka Laukkanen

Lehtoniementie 97 A 43, 70840 Kuopio
pekka.laukkanen@yahoo.fi
050 544 8400
[Kerimäen sukuhaara](#)

Pia Laukkanen

Lehtokatu 14, 40630 Jyväskylä
mariapia.laukkanen@gmail.com
014 690 611
[Kesälahden sukuhaara](#)

Rauni Laukkanen

Kainuunkatu 7 B 11, 87100 Kajaani
RL.Rauni@gmail.com
040 727 3250
[Kontokin sukuhaara](#)

Reijo Laukkanen

Kalamajantie 1355, 12750 Piipala
relle.laukkanen@gmail.com
040 525 5193
[Kiuruveden sukuhaara](#)

Ritva Laukkanen

Vanamonkuja 2 B, 50120 Mikkeli
ritva.m.laukkanen@elisanet.fi
0400 510 241
[Juvan sukuhaara](#)

Veikko Laukkanen

Vanamonkuja 2 B, 50120 Mikkeli
veikko.laukkanen@elisanet.fi
0400 657 140
[Juvan sukuhaara](#)

Taina Saarenpää

Näätäkuja 3 B 11, 01480 Vantaa
taina.saarenpaa@netti.fi
040 580 8655
[Kiteen sukuhaara](#)

Jaana Väisänen

Saraheinäntie 3 A 1, 72400 Pielavesi
jaana-annikki@hotmail.fi
040 756 5221
[Räisälän sukuhaara](#)

Itella Green

***Hyvää Itsenäisyyspäivää
Rauhallista Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta!***